

ÖYKÜ OTOMATI

Naime Erkovan

■ Zile basıp bir adım geri çekildi. Yazar, ihtiyar elleriyle kavradığı kutuya bakarken ve kapının açılmasını beklerken çıkacağı yolculuğu düşündü. Bütün hazırlıkları tamamlamıştı. Uzun süredir aklındaydı bu seyahat fakat hep kutu yüzünden ertelemişti. Yıllar sonra aklını ve vicdanını susturacak bir yol bulunca hazırlıklara başlamıştı. Niyetinde hemen gidip dönmek vardı ama gecikme olasılıkları onu bu kapının önüne getirmiş ve zile basıp beklemesine neden olmuştu.

— Günaydın, dedi açılan kapının ardındaki kadın. Sabahın bu saatinde bile yanaklarının kırmızı oluşuna hayret etti Yazar.

— Günaydın...

— Bana bir hediye mi getirdiniz yoksa, diye sordu kadın ve ardından bir kahkaha attı. Yazar, sabahın bu saatinde böylesine canlı bir kahkaha atabilmesine hayret etti.

— Bir emanet diyelim.

Kadının yüzü asıldı, yaptığı esprideki gerçeklik payının suya düşme-siydi onu bu kadar hızlı ciddileştiren. Öyle mi, diye sordu.

— Bir yolculuğa çıkacağım ama bunu evde bırakmaya gönlüm razı olmadı bir türlü, deyip kutuyu azıcık ileriye doğru uzattı.

— Nedir bu?

— Bir kutu...

Böylesi bir açıklamayla kadının önemini anlaması olanaksızdı. Yazar, yeniden başladı açıklamasına:

— Bir kutudan fazlası aslında. Bu bir otomat, bir öykü otomatı...

Yazar, komşusunun bu açıklamayla kutuyu en az kendisinin kadar önemli görmesini bekledi ancak kadının yüzünde hiçbir sevinç ya da aydınlanma belirtisi göremedi.

— Ne işe yarar peki?

— Öykü yazar. Şuradaki tuşlarla bazı kelimeler yazarım, o da birkaç saat sonra bir öykü hazırlar bunlarla. Bakın, şu alt bölmeden de yazılı olarak çıkar öykü...

Kadın boş boş baktı, ardından omuz silkti. Hiçbir şey söylemeden kutuyu almak üzere ellerini uzattı adama. Boş eller kutuyla birlikte eve doğru geri çekilirken “Ne zaman dönersiniz?” diye sordu kadın. “Yirmi günü geçmez.” dedi Yazar. Başka bir şeyler daha söylemesi ya da en azından teşekkür etmesi gerektiğini hissetti hatta otomatın mucidinin bizzat kendisi olduğunu, uzun bir edebî kuraklık döneminde her şeyden vazgeçeceği bir anda aklına böylesine bir otomat icat etme fikrinin geldiğini, o günden beri de sürekli onun sayesinde yazı hayatını canlı tutabildiğini anlatacağı ama kelimelerini toparlayana kadar karşısındaki kapı kapanmıştı bile.

Yazar, ertesi gün yola koyulduğunda içi rahat değildi. Önce yolculuğu iptal etmeyi düşündü, sonra kutuyu komşusundan geri alıp onu da yanında götürmeyi. Fakat toplanmış eşyalarına bakınca ne onları açıp tekrar dolaplarına yerleştirmeyi göze aldı ne de bagaj kalabalığına bir de öykü otomatını eklemeyi. Yirmi gün öykü yazmamayı hatta düşünmemeyi başarabilirdi. Gerçi buna yazmak denemez dedi vicdanının sesi ancak yazar vicdanı hemen imdadına yetişti: “O kelimeleri kim veriyor otomata!”

Yazarların iki türlü vicdanı vardı. Biri her insanda bulunan sıradan vicdandı, ötekiyse sadece yazarlara mahsustu. Çok daha rafine, çok daha hassas fakat bir o kadar da hırslı işlerdi. Yazmak uğruna her şeyi masum gösterebilecek bir güçle donatılmıştı. Yazar, her zamanki gibi onun sesine kulak vermeyi tercih etti. Gönül rahatlığıyla evini terk edebilirdi artık. Ancak araba sokaktan ayrılırken Yazar’ın içine bir kurt düştü: “Keşke kadına otomatın nasıl kullanılacağını söylemeseydim.”

Yazar, alışkanlıklarından uzaklaşmanın keyfini ilk günlerde anlamadı. Huzursuzdu. Yine de kelimeler toplayarak kendini oyaladı. Fakat ilk birkaç günü geride bıraktıktan sonra zincirlerinden kurtulduğunu ve gökyüzünün altında bütün sorumluluklarından arınmış özgür bir adam olduğunu hissetti. İşte o andan itibaren kırabildi rutinin bütün kurallarını. Çevresine bambaşka gözlerle bakıyor, aklına yepyeni kelimeler geliyor ama en önemlisi, otomatı için endişelenmeyi unuttuyordu.

Yazar, günlerce gezdi dolaştı. Yeni insanlarla tanıştı. Yürümekten ayakları ağrıdı, çok konuşmaktan çenesi. Yatakta saatlerce uykunun gelmesi için debele-nip durmadı. Sabaha kadar yorganıyla kavga etmedi. Uyandıktan sonra tavana bakıp bakıp olmayacak huzursuzluklar icat etmedi. Gözlerini açar açmaz fırlı-

yordu yataktan çünkü evine dönmeden görmek istediği daha birçok yer vardı. Evet, Yazar sonunda yaşamayı öğrenmişti.

Ama mademki her mevsimin bir sonu vardı, o hâlde bu olağanüstü günler de sona erecekti. Erdi de. Yazar, eşyalarını topluyordu. İçinde kabaran hüznü bastırmak için ilk fırsatta yeni bir seyahate çıkacağını, belki bu sefer çok daha uzaklara ve çok daha uzun süreliğine gidebileceğine dair söz veriyordu kendine. Sakinleştiğini, ruhunun genişlediğini hissetti bu açıklamasıyla. Nitekim yazarlar, kandırma ustalarıydı. Elbette kendilerini de kandırabilecek güce sahip olacaktı.

Yazar, karanlıkta evine varabiliyordu. Arabanın farları, sokağı büyük bir can sıkıntısı gibi kuşatırken komşusunun penceresine baktı adam. Bütün pencereler karanlığa teslim olmuştu. Yazar'ın hevesi bir an söndü ama dinlenmiş olarak sabah erkenden otomatını geri almanın daha doğru olacağını düşündü. Hem komşusunun iyiliğine karşılık aldığı hediyesi gündüz gözü daha güzel görünürdü. Hiçbir çantasını boşaltmadan ve ışıkları yakmadan doğruca yatağına girdi Yazar.

Eve dönmek, eski alışkanlıklara da dönmek demektir. Sabaha kadar yorganını tekmeleyip durdu Yazar. Uyku ve uyanıklık arasında durmaksızın aynı pişmanlık döndü durdu zihninde: Gece almalıydın otomatı! Hava aydınlandığı gibi yatağından fırladı adam. Üstüne başına çekidüzen verdi, komşusunun hediyesini aldı ve hiçbir şey yiyip içmeden kadının kapısına dayandı. Zile basmadan hafifçe kulağını yaklaştırdı kapıya. Ufacık bir tıkırtı, bu saatte gelişini uygunsuz göstermekten kurtaracaktı. Bir makine cızırtısı duyduğunu düşündü ama o kadar zayıftı ki ses, emin olamadı. Zile bastı. Bekledi. Bir adım geri gitti. Bekledi. Tekrar zile bastı. Bir adım geri gitmeden bekledi. Alacaklı olmak adama ısrarcı olma özelliği kazandırmıştı.

Terlik sürmesine benzer bir ses büyüterek kapıya yaklaştı. Kısa bir duraksama oldu, ardından kapı yavaşça aralandı. Kadın, Yazar'ı gördüğüne şaşırmış gibi baktı. Oysa adamın neden bu vakitte geldiğini gayet iyi biliyordu.

- Dönmüşsünüz, dedi donuk bir ifadeyle.
- Bu saatte rahatsız ettiğim için kusura bakmayın ama emanetimin size daha fazla yük olmasını istemedim.
- Olur mu öyle şey, dedi kadın.

Ama sesinde tuhaf bir tını vardı. Bunu sadece yazarlar anlayabilirdi çünkü onların ruhları da duyardı. Yazar huzursuzca kıpırdandı kadının harekete geçmediğini görünce. “Bu size.” dedi sonra ve küçük hediyesini uzattı. Kadın paketi açarken sevinçli göründü bir an ancak kâğıdın arasından bir buzdolabı mknatısı çıkınca yüzü düştü. Yazar bu keyifsizliğine bir anlam veremedi. Kadınların iniş çıkışları için yeteri kadar hassas donanıma sahip olmadığını anladı; yazarlar da bazen aciz kalabiliyordu.

— Emanetimi alsam, dedi adam sonunda. Karşısındakine kalsa yine kıpırdayacaktı.

— Getireyim, kelimesi pek hevesli söylenmemişti ama kadının yine de kapıdan uzaklaşıp odalardan birine gitmesi için yetmişti.

Elindeki otomatı adama uzatırken “Sanırım kâğıdı bitti.” dedi. Bunu o kadar alelade bir şekilde söylemişti ki Yazar bir an için “Yağmur yağacak sanki.” kadar amaçsız bir cümle duyduğunu sandı. “Bitti mi?” dedi adam dehşetle. “Çocuklar pek sevdi otomatı. Biraz fazla oynadılar sanırım. Hediye için teşekkürler.” deyip kapıyı beklemeden kapattı. Adam, sapasağlam kedisini teslim ettiği yerden ölümcül bir hastalıkla geri almış gibi baktı kollarındaki otomata. Senelerdir kullanmıştı bu cihazı ama kâğıdı ilginç bir şekilde hiç bitmemişti. Ne yapacağını bilemez bir hâlde evine döndü Yazar.

Günlerce çalıştı, uğraştı, her yanını kurcaladı ama hiçbir sonuç alamadı. Öykü otomatı son nefesini vermişti. Yazar, yolculuk boyunca biriktirdiği yüzlerce kelimesine baktı. Onlardan kendisi bir öykü oluşturmaya çalıştı fakat olmadı. Senelerce hazıra alışmanın sonuçlarıyla yüz yüze gelmişti. Bir otomat daha icat edecek gücü kendinde bulamadı. Sonra uzlaşmaya gitti ruhuyla. Yazdığı onlarca eser vardı, onların varlığıyla mutlu olmaya karar verdi. Bu kararına öyle sıkı sıkıya bağlandı ki aynı sokakta yaşayan genç bir öykücünün her geçen gün büyüyen şöhretini fark edemedi bile. Çünkü yazarlar isteyince dünyadan ellerini eteklerini herkesten daha çabuk kesebilirlerdi.